

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foia apare în fie care
Sâmbătă.

Unitatea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oră 12 fl., a treia
oră 10 fl.

Tot ce privește foia,
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unitatei”
în
Blaș.

Foie bisericească-politică.

Anul XIV.

Blaș 21 Maiu 1904.

Numărul 21.

DUPĂ SINOD.

Principalele cestiuni cari au preocupat mai ales pe membrii sinodului arhidieceșan, adunați săptămâna trecută la Blaș, au fost: cestiunea congruei, a scoalelor populare și a înființării unui fond administrativ. În jurul acestora s'au învârtit mai cu samă debaterile și ele au fost mai mult discutate.

Prima cestiune a ținut în agitație spiritele fiind o afacere ardentă, a cărei rezolvare așa de des și așa de mult a fost urgită, în special de când cu regularea venitelor preoțesci la preoții greco-orientali. Și cestiunea aceasta a avut partea ei de interesare și pentru aceea, fiind că se credea, că din partea celor în drept, nu s-au făcut toți pașii posibili pentru aducerea ei la ființă cât mai în grabă. Deslucirile date în Sinod, și mai ales raportul Consistorului arhidieceșan către Sinod asupra acestei afaceri, a aruncat deplină lumină asupra cestiunii, așa cât cu tot dreptul s'a accentuat la sfârșitul sesiunii, că nedumeririle clerului s'au împrăștiat ca fumul. Rămâne acum, ca Escelența Mitropolitul, împreună cu Episcopii sei sufragani, să continue firul lucrărilor. Și a fost o fericită întâmplare credem noi, că chiar la încheierea Sinodului arhidieceșan s'a ținut la Pesta conferența Episcopilor noștri și că tot în același timp a căzut și interpelarea dep. Buzath în cauza congruei catolicilor.

Cestiunea aceasta a congruei a preocupat nu numai pe membrii sinodali, ci și presa străină, dovadă articolul lui „Bud. Hirlap” care îl lăsăm să urmeze mai jos și de care recunoaștem, că e fidel în descrierea istoricului cestiunii, nu și în argumentațiile sale. S'a interesat de congruă chiar și catolicii și „Alkotmány” găsește că hotărârea adusă nu e destul de limpede, întru cât nu se spune clar, dacă Sino-

dul cere întregirea venitelor preoțesci exclusiv numai din bugetul statului, ori din fondurile catolice, ajutate de stat. Mai credem, că discuția în presă asupra punctului acestuia nu e încheiată și ni se va da ocașie, să revenim.

Cestiunea scoalelor populare a fost și ea deamănă. Ancheta ce are să convoace dl ministru de culte e o dovadă puternică că îngrijorările Sinodului au fost temeinice și că a fost basată rugarea, ca Arhieriei provinciei noastre *de bună vreme* să facă toți pașii posibili pentru preîntimpinarea acestei primejdii, care e foarte mare și care — contrar declarațiilor actualului guvern, — va avea de urmare stauficarea în scurtă vreme a tuturor scoalelor noastre populare și sugrumarea preparanșilor confesionali.

A treia cestiune: a înființării unui fond de administrație, deși a fost discutată la sfârșitul sesiunii, totuși a arătat că are sprijinitori puternici. Și a fost bine credem noi, că nu s'a concretizat cestiunea înființării lui, căci ar fi fost o discuție prea în pripă ținută și deși nu s'a putut primi propunerea, ea afacerea înființării acestui fond să fie relegată sinoadelor protopopesci, totuși membrii actualului sinod, până la reînceperea sesiunii, pot să mediteze în de ajuns asupra puterniciei argumentației a doi membrii sinodali și să ajungă la convicția, că înființarea unui fond cu menire mai generală, din care să se acopere lipsele, cari mereu se ivesc în viața noastră bisericească, e o datorință a noastră a tuturor. E bagatelă suma de 20 mii lei, ce se cere anual de la o familie și nu trebuie de cât puțină voință, ca idea aceasta să aibă succes deplin. Dar par-că chiar voința lipsește preoțimei noastre și plane preoților mai tineri. Ar fi dureros, ca chiar ei, cari mai mult ar trebui să fie înflăcărați de idealism, ei chiar să-și

piardă tot curajul în fața unor piedeci de multe ori imaginate. Iată de pildă numai doi ani s-au colectat pentru fondul Cruceriului și s-au adunat peste 2000 fl. dar dacă colecta se continuă? Și pentru fondul Internatului de fetițe de abia de 4 ani s'a început colecta și capitalul trece azi preste 12 mii cor. Dar apoi dacă preoții noștri urmau hotărârile sinoadelor protopopesci, cât de mare ar fi fost azi fondul Subsidiar? În firul discuțiunii asupra fondului de administrație spunea un preot mai în vârstă: mai bine îmi cade un ajutor cât de mic de la ai miei, de cât sute de la alții. Și avea dreptate, multă dreptate!

Am relevat importanța acestor trei cestiuni și ținem să constatăm, că lucrările Sinodului au fost destul de rodnice. Restă numai, ca executarea acestor hotărâri, să aibă acelaș bun succes.

Sinodul și presa. Interesant e. să cunoaștem și părerea străinilor referitoare la decursul sinodului nostru. Iată de pildă, ce scrie „Bud. Hirlap”:

Dieceșca greco-catolică de Blaș, și-a ținut sinodul sub presiunea Mitropolitului Mihályi. Programul sinodului sunt lucruri religioase-morale, pe cum și afaceri materiale. Simburele discuțiilor e afacerea congruei. Concluzul unanim a fost, să ceară de la guvern întregirea congruei preoțimi române greco-catolice din bugetul țării, asemenea congruei întregite a necatolicilor. E interesant, că paralel cu cererea ajutorului, sinodul protestează destul de energic în contra modalității de împărțire a ajutorului de stat, ce să distribue de prezent. Putem vedea de aici cum ar vrea să stabilească bisericile naționalităților noastre condițiile de distribuire a ajutorului, pe care statul îl împarte așa de darnic (? Red.) scoalelor și bisericilor și preoților naționalităților.

Preoțimea din arhidieceșca Blașului, de la începutul noiei ere constituționale primește de la stat anual 72.000 coroane.

➡ Aducem la cunoștința Onoraților Domni Preoți, că ediția vechie din

==== **Liturgier s'a epulsat, și s'a pus sub tipar o nouă ediție.** =====

Aceeaș cuotă o primește și preoțimea din diecesa Orășii-mari și a Lugosului. Până la începutul anilor 90, guvernul trimitea simpla suma respectivă episcopului concernent, fără să se intereseze de distribuția ei. Cu încetul s'a lătit însă zoanul, că cea mai mare parte a ajutorului să distribue nu celor mai bine meritați preoți în privința bisericească, ci aceia, cari au rol conducător în mișcarea naționalităților. Naționaliștii ajunși la putere în aulele episcopilor, remunerau pe oamenii lor pentru isprăvurile lor nepatriotice, pe banii statului. Nu era eschisă nici chiar presupunerea, că o parte a cuotei nici nu se distribuie, ci se folosește de-a-dreptul spre scopuri naționale. Ministrul Csáky, a și dispus, ca să se astearnă ulterior la ministeriu numele preoților împărțâșiți din ajut, vrând să se convingă dacă banii trimiși episcopilor să împart aieva preoților.

În contra acestei dispoziții naționaliștii din aulele episcopice au protestat prin un memorandum. Într' aceea urmează în 1895 guvernul Bánffy, și, drept răspuns la memorandumul acesta, a dispus, ca registrul preoților împărțâșiți să se trimită de aici încolo înainte de distribuție și nu ulterior. În registrele preoților trimiși erau în cea mai mare parte indivizi, cari au luat parte în demonstrațiile naționale; secția naționalităților, care cunoștea bine pe acești agitatori i-a sters din registru, punând în locul lor preoți, cari nu numai erau săraci, dar erau în aceeaș vreme rău văzuți în aula episcopicească tocmai pentru sentimentele lor patriotice. Prelații români, sub conducerea metropolitului Mihályi au și protestat unanim în contra acestei proceden. Urmarea a fost, o dispoziție și mai severă. Suma nu s'a mai trimis episcopilor, ci preoți ajutorai își ridicau de aci încolo ajutorul de la perceptorat

cu cuită ungurească, vidimată de pretore.

Preoțimea s'a cumințit, mulți Sauli au devenit Pauli. După căderea guvernului lui Bánffy, sinoadele bisericii românești greco-catolice, iarăș au protestat în contra acestor condiții severe a distribuției ajutorului. Guvernul Széll, mai blând cu naționalitățile, a suprimat vidimarea cuitelor din partea pretorilor. Acum avem iarăș guvern nou, de aceea sinodul își cearcă de nou norocul.

Sperăm însă că Tisza nu va ceda — și dacă se va face congrua preoților români gr.-cat., ministrul Berzeviczy se va îngriji, ca să rămână în vigoare condițiile de distribuție de până acum.

Căci congrua fundată din banii statului totuș nu poate servi drept resplată a naționalităților, cu eschiderea sentimentelor și a serviciilor cu adevărat patriotice.

Banca de asigurare „Transylvania“ din Sibiu. Asupra acestui institut cetim în „Landwirtschaftliche Blätter“ nrul 18 de la 1 Mai a. c. organul vechi Reuniunii săsesci de agricultură, următoarele:

„Administrația centrală a „Reuniunii de agricultură“ are deja de mulți ani legături contractuale cu „Transylvania.“ pe baza cărora membrilor Reuniunii transilvănene-săsești de agricultură li-se oferă la asigurări contra pagubelor de foc anumite beneficii. Este de sine înțeles, că tocmai cu această bancă de asigurare s'a încheiat o ast fel de convenție, de oare ce aceea este singurul institut săsesc-românesc de felul acesta existent în patria noastră. Fondată cu banii noștri, această bancă s'a dezvoltat prin asigurări din mijlocul nostru la o mare extensiune. Realități, cari sînt proprietăți săsești și române și cari represintă valoarea

multor milioane, le găsim aci asigurate. În asigurări asupra vieții de asemeni sînt garantate valori de multe milioane. De aceea zace în interesul nostru, ca prin participare numeroasă la scopurile „Transylvaniei“ să o consolidăm și să o promovăm cât mai bine.

„Deja de la început acest institut a realizat cele mai bune și mai sigure transacțiuni în Ardeal. Ori ce încercare de a trece peste teritoriul ei original cu înființarea de agenții proprii, s'a încheiat cu rezultate de-avantajoase. De aceea pe viitor institutul va trebui să pună pondul principal pe afaceri indigene, ceea ce este ferm decis a o face de aci înainte. De datoria noastră este ca să sprijinim acest institut indigen. Banii noștri să intre la institutul nostru; aceasta este pentru noi o datorință patriotică, cu atât mai vărtos, că premiile „Transylvaniei“ nu sînt mai scumpe ca la alte bănci.“

Din partea noastră ne bucurăm, că se recunoaște în cercuri conducătoare săsești caracterul săsesc-românesc a „Transylvaniei.“ După cum știm o foarte mare parte a clientelei acestei bănci o formează poporul nostru de la sate unde „Transylvania“ acuiră cele mai solide afaceri, nu numai în Ardeal, ci în deosebi și în reionul agenturei sale principale din Arad. Ne asociem deci și noi la apelul lansat de valorosul organ economic săsesc din Sibiu și nu putem, de cât să îndemnăm și noi pe economii noștri a ținea cu încredere la acest institut vechi și recunoscut între noi ca foarte cinstit.

Recomandăm cu atât mai mult „Transylvania“ intereselor noastre economice, că atât în direcțiune cât și la administrația centrală și a agențiilor avem și noi bărbați dintre cei mai distinși și funcționari zeloși și cu simț pentru nevoile poporului nostru. Sperăm deci, că se va ținea și în viitor și

FEUILLETON.

FAURUL FĂLOS.

De Josef Roumauille.

(Fine).

Mergând și mergând se aflare dinaintea făuriștei omului gros.

Sf. Eligie nu se putu reținea de a intra el întâiu în făuriște, crezând cu bucurie, că-și va putea reînchepe meseria sa cea veche de odinioară. După el intrară Domnul Christos, Sfântul Petru și mireasa lui.

Domnul, carele știe gândurile oamenilor și fără a i-le spune cu vorba, îi șopti lui Eligie la urechie:

„Acum să mă lași pe mine, să-mi făuresc cuiul, iar tu să sufii din foi.“

„Deie Dumnezeu bine!“ zise Domnul către meșterul tuturor meșterilor. „Pe cum văd, tu și-ai isprăvit lucrul, dar focul tot mai arde încă în vatră, mi-ai face o mare plăcere, dacă m-ai lăsa, să bat și eu fierul pe nicovală ta nu mai câte va clipe așa în treacă. Și eu me cam pricep puțin la făurărie. Să fi nimerit ceva mai înainte și-aș fi stat și eu ceva într'ajutor.“

Faurul, care îl ținea pe Domnul de ceva calfă, de fiul vre unui faur sau poate de vre-un atare Domnișor posnaș, carele așa în treacă vrea să facă vre-o glumă, zise și el glumiad:

„N'am nimic în contră, tinere, stai la dispoziție... dar ian spune-mi blondinașule, nu te temi, că-ți vei înegri mânuțele cele

albe și-ți vei păta hăinuța și fățișoara cea frumoasă?“

„Da de unde; și apoi dacă m-aș și murdări ceva, doară este apă colo în fântâna acea, să mă curăț iară-și.“

„Bine dară, micuțule, ian leagăți șurța mea, să vedem, ce poți. Poate că ne vom înțelege, să te iau la mine. Fața ta altmintrea îmi place și lucrând tu sub ochii meșterului tuturor meșterilor fauri, poate să se aleagă din tine ceva.“

Pe sfântul Eligie îl furnica în toate membrele; prea bucuros ar fi isprăvit el lucrul acesta.

„Doamne, dacă vrei eu îți voin ajuta,“ zise el sficioș.

„Eligie, și-am spus-o odată, tu se sufii din foi,“ fu răspunsul.

Domnul se desbracă de haina sa albastră, își sufulecă mânecile în sus, își legă șurța de piele...

„Petre, ian ține pe o clipită ciocanul...“

Cu aceste prinde bine frumos pe Tarasconesă, o aruncă în fumul și flacăra de pe vatră și zup! cu ea pe nicovală.... „Dă Petre, bate, bate sdravân!“

Petru n'asteptă, să i-o zică asta de done ori, lovește țapăn cu ciocanul pe ea. Fumul, ce ieșea de pe hornul făuriștei se lăți preste tot ținutul, iar faurul sta înlemit și cu gura căscată și nu scia de e trează ori de visează.

*

După ce ciocanele imprăștiaseră cu grămada schintei prin făuriște și se isprăvi lucrul, Domnul îmbracă repede pe mireasă, și ea a bună samă ceva cam obosită, după ce fusese de trei ori în flăcările iadului de pe vatra făuriștei și tot de atâtea ori în pur-

gatoriul de sub ciocan, ședea veselă pe nicovală frecându-și ochii, ca și când ar fi durmit pân'aci. Acum nu era nici prea mare nici prea mică, ci numai potrivită, așa de atrăgătoare, cât Petru era tare îndestulit cu minunea de a-și vedea mireasa așa de voioasă, trandafir și albă.

„Ei,“ zise acum Sfântul Eligie, adresându-se către faur, „nu cum va afii, că lucrul acesta n'a succes bine?“

„Nu-i rău, pentru un începător, carele încă nu-și pricepe bine măiestria.“ replică faurul, carele ridea acum numai cu jumătate fața și era galbin ca o lămâie coaptă,

„Rămâi cu Dumnezeu“ zise apoi Eligie, „și fi cu bine meștere faur.“

Sf. Petru dete brațul sficioșei sale fidantate și toți patru merseră acum cu pași grabiți spre bisericuța Sf. Gavrilă.

Îndată ce puse Domnul piciorul pe pragul capelei, clopoțele începură a suna de sine. Logodiții ingenuchiară la altar și Domnul îi binecuvântă.

După ce părăsiră călătorii cerești făuriștea, zise faurul cerbicos, galbin de pismă: „Mii de draci! Ceea ce a putut face băietandrul acela, ca și când numai s'ar juca, și eu doară trebuie să pot. Eu încă vreau să am o femeie tină și oablă ca și un crin.“

„Ei, tu cocoșato,“ zise către femeia sa, carea nu fusese a casă pe vremea, când făcuse Domnul minunea aceasta. „Tu muiere, ian vino încoace, n'avea nici o frică, iute se isprăvesce treba.“

Cu vorbele acestea își înhăță femeia, carea acum era ceva cam strlumbă de spate,

mai mult cont de aceste împrejurări la întregirea eventualelor vacanții la conducere și în administrație

Tot spre lauda „Transylvaniei” adaugem, că de la înființarea sa Reuniunea noastră arhiepiscopială de asigurare contra focului, a reasigurat toate realitățile mai de valoare la „Transylvania” și la toate ocaziunile această bancă a solvit despăgubirile prompt și foarte preventiv. Chiar și în afaceri private „Transylvania” s'a dovedit că plătește tot felul de asigurări cu cea mai mare coulanță, fără de a trăgăna afacerile luni de zile.

Unirea Românilor Macedoneni cu biserica Romană.

(Continuare.)

Venind îndărăt în comună, redactează petiția în grecește, o semnează grecomanii, desemnați de Episcop și apoi după ce o legalizează și profesorul grec din Bitolia, George Papa Coma, se duc din nou la Crușova, unde se prezintă Episcopului. — Faptul îndeplinit, aprobă chirotonisirea lui de preot grec la Gopeș. În ajunul zilei de a fi chirotonisit, la ceasurile 10 de noapte este adus în catedrala Episcopiei de către vicar și alți 3 preoți și în fața altarului îl supun la un jurământ, că în viața lui de preoție va fi un înfocat apărător al elenismului din Macedonia, că se va sacrifica cauzei elenismului, că va lupta contra propagandei românești și atât în casa Dni, cât și prin familii nu va cânta în altă limbă, de cât în cea grecească. Nicola Nanci, răzând în sine de violența și mișelia grecească, a jurat în limba grecească în termenii aceștia: jur că voi sluji sfântului

altar în limba această părintească, scoțând-o cu degetul, făcând pe naivul; și cu chipul acesta s'au îndeplinit canoanele ortodoxiei grecești!

Grecomanii din comună în frunte cu cei doi preoți grecomani nu mai puteau de bucurie de trecerea în partea lor a unui număr însemnat de familii românești și de reușirea lui Nicola Nanci de a fi chirotonisit preot grec. Acum ei se credeau stăpâni pe situațiunea. Acum ei credeau, că elenismul a triumfat în Gopeș; iar școala românească împreună cu directorul și preotul român Nicola Levu se vor prăbuși cu desăvârșire.

Nenorocii nu stiau însă ce-i așteaptă! Noi Români rădeam înfundați de negliobii lor și în tăcute pregătisem noului preot odăjdiiile care la timpul oportun trebuia să le îmbrace și în vestimentele preoțești pregătite, să anunțe de pe amvon dintr'o evanghelie nouă, înadins trimisă din București, cuvântul Domnului nostru Isus Christos în limba românească.

După ce s'a chirotonisit de preot și a luat binecuvântarea arhierescă (!!) de la Episcopul grec Alexandros în schimbul unei sume de 20 lire turcești, se întoarce în comună, așteptat fiind de toată șleahta grecomanilor, în cap cu preoții, dascălul Durda și institutoarea grecă; iar noi românii am fost simpli privitori la mascarada grecomanilor, cari nu știau ce fac.

Această beție, ca să zic așa, a grecomanilor a durat trei luni de zile aproape, când în ziua de *Bună-vestire* a anului 1890 ne așteptându-se nimeni ce surprisă ni așteaptă, afară numai de Eforii Dimu Coși, Gh. Dimca, preotul, Levu și Directorul școlii române, care i-a încredințat evanghelia nouă românească pe cum și de

frunțații Gh. Torbu, Nasu Torbu, Dimciu Pitca și Miti Dimca, preotul nostru Nicola Nanci până acum preot grec, de o dată se declară în această zi însemnată de preot român, anunțând de pe amvon buna vestire e Maicei Domnului de către Îngerul Gavriel în limba românească.

Când au auzit grecomanii și institutorul Durda, împreună cu cei doi preoți grecomani, cetind de pe amvon evanghelia în limba românească și apoi predica tot în limba românească au rămas în biserică ca trăsniți; iar pe fețele Românilor să simția o bucurie, nespūsă.

Imediat s'a trimis stafetă la Bitolia și Crușova de crima comisă de preotul Nicola Nanci, că a liturghisit în biserică în românește. Furia lor a ajuns la paroxism, agenții elenismului din Bitolia în frunte cu Gh. Papa Coma spumegau de mânie; iar Episcopul a turbat de supărare la primirea vestei. Cu toții s'au sculat să-l sfășie pe bietul preot N. Nanci, după cum și astăzi turbează și sunt în stare să-l sfășie pe protoierul român din Bitolia, părintele Teodor Constantin.

Ori-cine își poate închipui la câte persecuțiuni și nenorociri n'a fost espus acest preot, adevărat martir al românismului, dar a știut să le înfrunte cu bărbăție toate amenințările grecești, n'a luat în considerare scrisoarea de escocomunicare a Episcopului, ci în unire cu preotul român Nicola Levu au luptat ca doi martiri în contra clevețiilor grecești.

Văzând Archiereul că ordinul lui nu este executat de acest preot, devenit din nou Vlahos Apistos, intervine pe lângă autoritățile turcești spre a fi oprit a mai servi în diserică.

Preotul nostru, fiind chemat la Bitolia de către Escelența Sa valiul Halil Rifat Pașa spre a își da sama de neorânduile aduse bisericii, a istorit Escelenței Sale tot istoricul chirotonisirei lui, pe cum și jurământul depus contra canoanelor bisericesti. Aflând Escel. Sa cele întâmplate și tendințele prelaților greci să adresează preotului zicându-i: dute în comună și urmează-ți legea ta creștinească în biserică și cine să va atinge de sfinția ta imediat să vii la mine, comunicându-mi.

Iată încă un al doilea triumfal Românii gopeșeni față de Archiereul grec Alexandros.

De la data aceasta preotul și-a retras copiii de la școală greacă românească.

Românismul din Gopeș datorește o adâncă recunoștință acestui mare martir, care a luptat cu tot sufletul pentru cauza națională, espunându-se la cele mai mari persecuțiuni și amenințări din partea grecoilor. — Nu mai puțin trebuie să fim recunoscători preotului Nicola Levu, stălpul românismului, pe cum și mult regretatilor patrioți Dimu Coși, Gh. Dimca, Nasu Torbu și alții. Generațiilor viitoare, acești martiri ai românismului, să le fie un exemplu, de a ști cum trebuie să lupte contra nelegiuțiilor Archierei greci și a tot ce este grecesc în comunele românești.

Iată încă un document însemnat, prin care cei în drept cu conducerea cauzei noastre naționale își pot face convingiunea, că de la coruptul și filarghirul cler grecesc nu mai este nici o speranță a păcătoa recu-

bătrână și schioapă, și zup! cu ea în foc și apoi pe nicovală.

Bătrana strigă după ajutor, dar fumul îi răpi în curând simțirea și răsuflarea. Apoi: bum, bum! una după alta urmară pe nicovală loviturile barosului. Dar, fie de bine prânzul! schintei ca în palmă, ca și când ai îmblăți la o piele de vacă. Faurul aștepta să-și vază femeia sa frumoasă ca o zi de primăvară, dar când colo pe nicovală era o grămadă de oase și carne, negre ca cărbunele.

„Femeie, tu femeie!”

Da bine, femeie! Strigă numai, că scin, că-ți va răspunde? Nu vezi doară, că ai făcut-o ca o turtă?

Nici odată nu se răspândise prin întreg ținutul acela un fum mai puturos... Ce să facă meșterul fălos? Capul îi vijăie, fuge ca un smintit pe drumul către Aries, doară va da de tinerul blondin, carele singur putea să vindece o rană ca asta.

Magistrul dumnezeesc, auzindu-l venind se opri și se întoarse către el.

„Doamne, Doamne! Sunt un ticălos,” zice faurul găfâind. „Iartă-mă și ai milă, Trebuie să-ți spun...”

„Știu, ce ți-s'a întâmplat,” răspunse Domnul ceresc. „Părerea ta de rău mă mișcă și voin să fac miilă cu tine. Dute numai îndărăpt acasă și vei afla toate în rând... Dar să nu-ți treacă prin cap a te socoti de meșterul tuturor faurilor.”

Spunându-ne bunica, Dumnezeus'o ierte! povestea aceasta, și ajungând la locul acesta își făcea cruce și zicea către noi: „Acum se făcură nevăzuți în biserică Domnul Christos, Sfântul Eligie, Sfântul Petru și fata cea de rând, ca un nor de tămăie.”

Faurul alergă de la biserică Sf. Gavrilă și mai tare către casă, pe cum venise, și află pe femeia sa pe pragul fauristei împletind la un ciorap și așteptându-l.

Așa înalță Dumnezeu pe cei smeriți și smerește pe cei mândri.

Nicu.

Cărți ce să pot căpeta în Libraria Seminarială

Visuri trecute. Ciura	1.—
„Căntece” Sabo	1.—
Studii și Biografii. Dr. I. Rațiu	2.—
Geniu pustiu, Eminescu	2.—
Povești, I. Creangă	1:50
Vorbe înțelepte A. Popoviciu.	1:50
Vatra Părăsită Slavici	2.—
Din Bătrâni	2:50
Drumuri și orașe Iorga	2:50
Poesii de Alexandri.	3.—
Teatru I. II. Alexandria 1.50	3.—
Vers și proză Alexandrescu	1:25
Novela A. Brătescu-Voinesci	1:50
Liter. pop. Eminescu.	1:50
Ciocoii N. Filimon	1:50
Legende și basme Ispirescu.	1:50

Biblioteca Minervei 22 nr. fie care număr 15 fil.

noaşterea unui episcopat românesc. Ar fi cine-va prea naiv să mai spereze așa ceva.

Până nu vom rupe cu desăvârşire cu această autoritate bisericească falsă a grecilor, și până nu ne vom îndrepta privirile spre mama Roma, noi Românii Macedoneni ori câte sacrificii vom face și pe viitor, tot nu vom dobândi episcopat românesc de la patriarhia grecească.

Unire, și iar Unire să cerem cu biserica cea mare de la Roma.

Un Român Macedonean.

REVISTE.

Roma. *Merry del Val* a trimis guvernului frances nota oficioasă, prin carea arată, că Papa s'a simțit adânc vătămat prin faptul, că președintele *Loubet*, capul unei țări catolice per eminentiam, s'a dus în Roma să cerceteze pe regele italian, care a lipsit pe nedreptul pe Papa de regatul papal și de independența, ce a avut-o. De la capii acatolici, ori ai țărilor acatolice, primește sf. Scaun visita, și dacă aceștia vizitează în Roma pe regele italian, dar de la capul unei țări catolice nu o poate primi, și dacă acesta vizitează pe regele italian în Roma, sfântul Scaun vede rupte legăturile de amicitie între sine și statul respectiv. Că nuniul papal rămâne și pe mai de parte în Paris, e un lucru de tot extraordinar, care atârnă de la multe împrejurări.— Textul protestului îl publică „*Humanité*” din Paris, dar după cum ne spune *Osservatore Romano*, textul se abate de la cel oficios adresat de cardinalul *Merry del Val*.

Afaceri interne. Vineria trecută deputatul poporal Buzath a adresat ministrului de culte o interpelare în cauza congruei catolicilor. Deputatul întreabă pe ministru, cum de nu s'a dat încă preoțimei catolice ajutorul prevăzut în lege, — că are de gând să reguleze încă în anul acesta congrua catolicilor, cum a regulat-o a preoților acatolici, — și întru cât din bugetul statului n-au putut fi ajutamați toți cei lipsiți, are de gând să ceară augmentarea sumei votate de dietă, și să despăgubească ulterior pe aceia cari n'au primit ajutor? Deputatul dorește, ca congrua să se deie din venitele bisericii catolice, spre a nu fi știrbită independența preoțimei, și numai întru cât venitele n'ar fi suficiente, statul să ajute biserica.

În curând ministr. Berzeviczy va convoca o anchetă în cauza noului proiect de lege pentru reforma învățământului. La anchetă au fost invitați și Archiereii noștri. Prin noul proiect să țintesce la lățirea și mai mult a limbei magiare și la ingerința statului în toată instrucția.

După noul proiect, dacă un băiat nu și-a însușit în 6 ani, cunoștințele prescrise, trebuie să cerceteze școala încă un an. Părinții, cari nu-și vor trimite copiii la școală regulat, vor fi

pedepsiți în bani cu mult mai aspru, ca în trecut. Ministrul va hotări ceasurile, în cari să se propună limba magiară și ori ce carte numai cu învoirea lui se va putea folosi ca manual de școală. Învățătorii, cari nu vor face sporiul așteptat în limba magiară cu școlarii, vor fi suspendați. Aceștia vor avea plată 800 cor. și nu 5 ci 6 cuincuenale. La o școală, unde statul va da ajutor de 120 cor., învățătorul va trebui să fie aprobat de ministru, iar unde ajutorul va fi de 800 cor. ministrul va denumi pe învățător. Religiunea în scoalele de stat, confesionale și cele susținute de societăți, numai cu concesiunea ministrului se va putea propune și în limba liturgică a respectivei biserici. Cursul preparandial, și în preparandiile confesionale va fi de 4 ani și pentru calificățiune vor fi doue examene, unul fundamentul și altul special. Limba și literatura magiară se va propune numai ungurește în ele. Examenul fundamental se va face cu profesorii preparandiei în prezența comisariatului ministerial, iar cel special înaintea unei comisii, a cărei membrii jumătate vor fi denumiți de confesiune, cealaltă de stat. Pe lângă inspectorii comitatensi de școală vor fi denumiți și alți inspectorii de școală dintre învățători, profesori etc., cari vor controla mai des învățământul limbei magiare.

România. Părechia regală și princiară a făcut o călătorie pe Dunăre de la Orșova, respective Turnu-Severin până la Constanța, cu scopul ca Regele să inspecționeze porturile Dunării. Înălților călători li s'a făcut frumoasă primire pretutindena.

Italia. *Bonchetti*, ministrul de justiție, cu prilejul desbaterii asupra bugetului, a făcut unele enunțări referitoare la raportul dintre biserică și stat, cari au făcut bună impresie în cercurile Vaticanului. Ministrul a declarat, că drepturile statului trebuie păzite neștirbite, pentru aceea însă sunt de a se încunjura conflictele fără nici o treabă dintre biserică și stat. Ce privește ordurile călugărești, espulsate din Franța, ministrul a declarat, că până ce ele observă legile țării, n'are cuvânt de a le persecuta.

Germania. Aci e pe cale de a se forma o mare reuniune antisocialistă, care se cuprindă pe toți cetățeni fideli imperiului și împăratului. Scopul ei, e să se formeze tot soiul de reuniuni, cari să combată socialismul, îmbunătățind soarta lucrătorilor și scutindu-i mai ales cu prilejul alegerilor de terorele conducătorilor socialiști.

Bulgaria. Spre a mai liniști puțin spiritele bulgare aprinse de comitetele revoluționare, se vorbește, că Bulgaria va fi ridicată la rangul de regat. Se mai asigură, că în convenția încheiată nu de mult între Turcia și Bulgaria, ar fi existând și un punct, de cuprinsul, că Turcia se învoiește la aceasta.

Aceasta o întărește și împrejurarea, că ambasadorul turcesc din Paris, a fost trimis în misiune specială la Sofia. Scopul acestei călătorii ar fi să invite pe prințul Ferdinand la Constantinopol, unde ar fi bine văzut.

CORESPONDINȚE.

SFINȚIRE DE BISERICĂ.

— 3 Maiu 1904.

Zi de bucurie a fost pentru credincioșii noștri din această împrejurime și în special pentru poporeni uniți, veniți din toate părțile țării noastre și așezați în frunța comună săsească Cisnădie. Duminică în 1 Maiu st. n. a c., căci în aceea zi, după sfortări de mai mulți ani, mulțămită zeloșilor conducători dat le-a fost de la Dumnezeu, ca să-și vadă dorința lor implinită, anume dorința de a avea și acești credincioși ai noștri un lăcaș dumnezeesc, unde să poată înălța rugăciuni către Creatorul atotputernic și să-și afe mângâiere în lipsele lor sufletesci.

Poporeni gr-cat. din această filie, cari trăiesc aci ca lucrători de zi și servitori în număr destul de considerabil, ani de-a rândul au fost lipsiți de păstor sufletesc și de casă de rugăciune. În timpul din urmă administreză această filie actualul paroch din Rășinari *Pompiliu Simonetti*, căruia după multe alergări în dreapta și în stânga i-a succes a colecta o sumă frumoasă de bani, la care adăugându-se și grațiosul ajutor al Escelenței Sale preabunului nostru Mitropolit de 200 cor. și un ajutor de la Maiestatea Sa în aceeași sumă s'a cumpărat în toamna anului 1903 de la un proprietar sas de acolo o casă cu curte și grădină, situată în strada principală în partea de cătră apus a comunei. Tendința Românilor de a deveni proprietari în această comună nu le prea convinea conlocuitorilor noștri sași, dar n'ai ce-i face, căci a trecut timpurile privilegiilor. Meritul, că această casă s'a cumpărat este a păr. Simonetti și a curatoratului în frunța căruia stă zelosul curator primar Ioan Toma. Această casă în primăvara anului curent a fost transformată în capelă, provăzută cu turn și în ziua de 1 Maiu st. n. a c. s'a dat destinațiunei sale.

În scopul sfințirii acestei capele a ieșit la fața locului Prea On. Domn protopop al districtului Sibiu *Nicolau Togan* însoțit de Preaon. Doamnă și învățătorul din Sibiu Coman Gligor. Cam pe la jumătatea drumului, ce duce de la Sibiu spre Cisnădie șeful tractului a fost întâmpinat de un banderiu de călăreți, compus din ficiori români din Cisnădie în frunte cu curatorul primar Ioan Toma. Banderiul încunjurând trăsura în care se afla protopopul l'a însoțit până în curtea capelei, unde așteptau preoții din comunele învecinate, veniți anume spre acest scop și un număr public din loc și din comunele: Rășinari, Gurariului, Sadu, Sibiu etc. Îndată după sosirea protopopului s'a început Utrenia în noua capelă. La sfârșitul Utreniei P. On. Domn protopop asistat de preoții *Dionisiu Aron* din Gurariului, *Ioan Oros* din Sadu și *P. Simonetti* paroch în Rășinari și administratorul filiei, îmbrăcați în odăjdii, în vederea numărului public

pe care nu-l încăpea modesta capelă, ies în curtea acesteia spre a face sfințirea apei, după aceea s'a stropit cu apă sfințită capela și numărul public present. Terminându-se și aceasta ceremonie P. On. D. protopop *N. Togan* rostește o prea frumoasă cuvântare plină de învățături în care schițează stăruințele pe lângă cari s'au putut procura mijloacele necesare pentru înzestrarea filiei Cisnădie cu capela inaugurată și relevează cu laudă numele celor ce și-au câștigat merite în astă privință, indemnând poporul să-și strângă rândurile și să se grupeze cu mic cu mare cu dragoste creștinească în jurul casei Domnului. După aceasta vorbire, ținută în termeni populari și care a stors lacrimi din ochii celor prezenți, intrând de nou în capelă s'a săvârșit s. liturgie oficiată de protopopul și preoții amintiți mai sus, iar cântările în decursul întreg serviciului divin au fost executate de învățătorul *C. Gligor*. La finea liturgiei părintele *Simonetti* ține o instructivă predică arătând poporului însemnătatea bisericii și a părților din cari constă, indemnându-l a ține cu sfințenia la acest așezământ, care ne-a păstrat și ocrotit de veacuri limba și individualitatea noastră națională. Erau oarele 12 când poporul mulțămît în sufletul său, că și-a văzut dorința realizată și încântat de frumuseța serviciului divin și a predicilor din această zi, ca și cari ei nu au mai văzut nici auzit, grupuri-grupuri așteptau în ușa bisericii ieșirea iubitelui nostru șef tractual, care ieșind a fost viu aclamat. A urmat apoi masă comună în „Hotelul central“ din aceea localitate, la care pe lângă protopopul și preoții concelebranți, a luat parte și un frumos număr de țărani fruntași din loc și împrejurime. Dintre toate amintesc cel ținut de P. O. D. Protopop pentru Escelența Sa *I. P. S. Nostru* Arhiepiscop și Mitropolit *Victor*, ascultat în picioare de cei prezenți, la finea căruia toți au erupt în repetite urări de „să trăească“ la adresa Escelenței Sale. Păr. *Simonetti* vorbește pentru protopopul, carele cu fapta și cu cuvântul a contribuit la realizarea acestui scop; părintele *Aron* pentru păr. adm. *Simonetti* și curatorat, Inv. *Gligor* pentru preoți, păr. *Oros* pentru popor etc.

La oarele 3½ protopopul între ovațiunile poporului părăsește comuna, iar noi cei alalți ne-am despărțit de frații noștri Români din Cisnădie, dorindu-le ca nu peste mult să ne întâlnim iarăși la sfințirea unei noue și frumoase biserici în toată forma.

Să ajute Dumnezeu!

De sub Vârtope.

SĂ NE CONSULTĂM.

(O propunere).

Br. 4 Maiu 1904.

Ideile bune pornite de la indivizi singuratici află adepți în masele mari. Cu cât o atare idee este mai bine studiată și cu cât își dau mai mulți părerea asupra ei, cu atât aceia ideile devine mai clară și mai executabilă, pe când din contră fie ideea aceea cât de salutară pentru binele obștesc, dacă ea rămâne numai în mintea celui, ce a preconceptu-o și nu este împărțită și altora, nu este altceva de cât un făt născut mort, o fantomă.

Pe lângă tot indiferentismul, de care este predominantă astăzi preoțimea noastră în genere, totuși în sinul acesteia se află și indivizi zeloși, cari se interesează de cauza sfântă ce-o reprezintă, cari ar lucra și ar desvolta activitate în multe direcțiuni însă la aceasta le lipsește sau praxa și experiența, sau că nu pot execueta la moment mijloacele acomodate pentru realizarea cutărui scop salutar sau în fine că nu-și pot da samă pentru ce în cutare lucru are să porceadă ast fel și nu altmintrelea. — Toate aceste provin de acolo, că ideile și experiențele câștigate nu ni-le comunicăm unul altuia și nu cerem sfat unul de la altul.

Clerul provinciei noastre mitropolitane formează o corporațiune, care țintește spre acelaș scop și prin urmare uniforme trebuie să fie și mijloacele cari conduc la ajungerea aceluia. Nu va nega înse nimenea că astăzi stăm mulți isoțai fără de a ști unul de altul, fără a-ne împărtăși ideile și experiențele, și de aci provine apoi acel rău, că în loc să ne perfecționăm progresiv, ne rusticim, suntem neorientați în multe cauze, rămânem de lume, și orbecăm în dreapta și stânga, întocmai ca călătorii care în mijlocul unei puste necunoscută a ramas de tren și e silit să facă drumul pedestru.

A persista ast fel după părerea noastră nu se poate mai departe. Ceva trebuie întreprins. Noi nu avem ambițiunea a recomanda expedientul cel mai bun în cauza aceasta, dar noi trei preoți din tractul Reghinului, cu o ocașine, desbătând mai multe cesțiuni, cari ne privesc pe noi, pe preoțime, am ajuns la concludsiunea, că ar fi tare consult să înființăm așa numita: „carta rotonda“, care să circuleze între preoți. În ce ar consta aceasta, pentru clarificarea lucrului, voi ilustra cu dote exemple.

1. Preotul A. execueta o idee, care o află de salutară pentru parochia sa, dar nu este clar întru toate cu ea și cu deosebire în ce privește mijloacele prin cari ar putea întrupa acea idee. Cugeră înse în sine, că ar fi bine să audă ce zice la acea și preoții B. C. D. și E. — Să apucă și pune ideea pe hârtie și o trimete la B spre opinare. Acesta o trimete la C. și așa mai departe până la E. care apoi o restituie întrebătorului, și acesta apoi și face din toate concludsiunea cum are să porceadă în realizarea ideii sale.

2. Preotul F. e dubiu în îndeplinirea cutărei funcțiuni s'au are de aplanat cutare diferend delicat în parochie. Știe ca preoții G. H. și I. sunt mai experți și li-an obvenit atari casuri, să apucă deci și-și formulează cesțiunile în scris și le trimete la G. rugându-l de consiliu. Acesta mai departe și I. îi restituie toate părerile.

Din acestea două exemple, On. cetitori își pot forma o idee despre acea, ce intenționăm noi prin introducerea cartei rotunde. Lucrul acesta altcum s'ar poate întocmi și așa, ca în cesțiuni de interes general, de la preotul ultim să se trimită coala la redacțiunea Unirii, care aflând lucrul demn de publicat, l'ar publica, iar dacă ar fi de interes privat, l'ar redereriva întrebătorului pentru a sa știință și orientare.

Poate că alți confrăți să aște mijloace mai bune și mai eficace pentru a ne pune în legătură mai deasă pe unul cu altul

și pentru a ne ajuta și consulta reciproc. Modesta noastră propunere o aducem înainte numai ca un început neperfect în acest respect. Binevoiască deci ași da părerile cât de mulți, ca cesțiunea să se clarifice din toate punctele de vedere.

Trei preoți.

CONCURS.

Comitetul societății meseriașilor din Blaș publică concurs la trei ajutoare: de 20, 15 și 10 coroane. La acestea ajutoare pot reflecta ucenici meseriași români din Blaș, cari se eliberează în decursul an. 1904 și sunt angajați la măiestrii, ce sunt membrii societății.

Condițiuni: Concurenții să dovedească, că au purtare morală bună și să presinte un lucru de probă din ramul măiestriei ce învață.

Cererile dimpreună cu lucrul de probă sunt de a se înainta comitetului societății până la 31 Decembre 1904.

Blaș din ședința comitetului ținută la 17 April 1904.

Gavril Precup,
president.

Vasile Bersan,
secretar.

Noutăți.

Mulțămită. Cu permisia On. Redacțiunii me grăbesc a-mi exprima mulțămita și pe calea aceasta, față de Ilustritatea Sa Dnul George Pop director finanțial în Zombor, cons. regesc. și cavalier al ordinului crucea de fier cl. III-a care deși ocupă un loc așa onorific în societatea cultă, nu-și uită de comuna sa natală, și în deosebi de sf. biserică și școală ajutându-le cu toată ocașinea cu statul și cu tapta. Dânsul împreună cu soția sa Ilustra Doamnă *Titia Pop*, aceste două inimi generoase întins-au ajutoare însemnate la edificarea școlii noastre gr-cat. procurat-au în sf. biserică mai multe requisite, cărți, lumini etc. iar în anul curent ziua sf. George onomastica Ilustrității Sale Dlui director, au donat bisericii noastre un ornat preoțesc cu toate apartinentele în preț de 200 coroane. Acest ornat de o frumuseță rară care ar face fală ori și cărei mănăstiri, a fost binecuvântat de subscrișul, în ziua sus amintită, înaintea tuturor credincioșilor adunați în biserică. A fost ceva surprinzător când în predică, accentuând marinositatea și exemplul creștinesc ce-l dau Ilustr. Lor prin ast fel de fapte, am citat cuvintele: „Binecuvântă Doamne pe aceia cari iubesc podoaba casei tale,“ „moșul“ *Andrieu Pop* tatăl Ilustrității Sale Dlui director, care încă trăiește și se bucură de o vristă de peste 90 ani. Încă în deplină putere, a isbucnit în lacrimi... fost-aș aceste lacrimi de bucurie și mângâiere căci unul dintre cei mai iubiți fi ai săi, iar a îndeplinit o faptă vrednică pentru smerita noastră biserică, care i-a fost și îi este așa de dragă. Dumnezeu să le răsplătească. Vaidacuta la 10 Maiu 1904. *Aug. Nilca*, paroch gr-cat.

Promovat. Aflăm cu multă bucurie că simpaticul nostru compatriot *Alexandru Niculescu*, cleric al Propagandei, doctor în filosofie, a fost promovat la 6 Maiu n. de doctor în teologie. Felicitări sincere!

Mulțămită publică. Dl *Aurel Poruțiu*, paroch în Desmir a binevoit a da la fondul societății meseriașilor din Blaș 10 coroane; Dl *Laurențiu Pascu* protopop în St.-Mărtin 1 cor. Dumnezeu le răsplătească cu bine.
Comitetul.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Ziua Deșteptării

povestire populară de AUREL FODOR
 paroh în Aeschileul mare.

(Continuare).

„Nu te înțeleg părinte“ replică acum Macaveiū aspru și neplăcut.

Me vei înțelege în dată II zise preotul cu blândetă, apoi poftindu-l să-și ia un scaun și așezându-se și el la masa de scris zise: „Scumpul mieu nu lua în nume de rău, dacă ca unul care port grije de mântuirea sufletelor credincioșilor mei, și am să răspund înaintea dreptului judecător, mi-am luat îndrăsneala de a te chema la mine, pentru a te muștra părințește pentru unele fapte, ce nu plac la Dumnezeu.“

Macaveiū se nita odată crunt în ochii preotului, apoi ca omul împetrit în răutate, cu o îndrăsneală obișnuită lor zise: „Nu știu să fiu făcut ceva vrednic de muștrare.“

„Nu se poate să nu ști“ zise preotul „dar fiind că ai cutezare de a o zice eu nu mă tem a ți-le spune. Întâiu fiul mieu trebuie să te muștru, căci nu cauți casa Domnului, apoi că nu-ți curățezi sufletul prin s. mărturisire, apoi pentru că te-ai făcut bețiv și prădător, în cât moșia părintească e aproape să o pierzi, nu-ți vezi de creșterea copiilor, cari is amenințați a rămânea din o moșie mare desculți și desbrăcați pe uliți, apoi nu-ți cauți de femeie, îți necinstești curățenia căsătoriei, petezi numele bun a copiilor, și scandalizezi pe omenii ce sînt mai jos ca tine.“

„Destul părinte, că mi-ai ținut o căzanie mai lungă ca în biserică“ răspuse el furios, „mi-ar plăcea de mi-ar putea dovedi cineva că chiar Dumnezeu a lăsat mărturisirea și a dat drept omului asupra omului, și că cu cât le voi spune unui om mi se vor ierta. Ast fel de lucruri au ieșit din modă acum, nu le mai cred numai babele și proștii cei neînvețați cari îi țin în orbite, — ce treabă ai Dta că beați ori nu? nu beați a nimănui, ci beați al mieu, cui fac eu rușine, doară m'a prins cine va cu de furat?“

Acum luă preotul din nou cuvîntul și zise: „Îmi pare rău că nu am timp de ajuns să-ți pot dovedi cu pilde din viață folosul mărturisirii, vezi căta daună ai că nu umbli la biserică, de ai fi umblat al ști ce e mărturisirea, și n-ai orbeca în întunec spre paguba sufletului tău, dar totuși ca să nu te lauzi că nu ți-am dovedit ceea ce ai dorit să ști, îți voi arăta că mărturisirea a lăsat-o Dumnezeu.“

„Ai umblat fiule la școlă, deci nu se poate să nu fi auzit de păcatul omenilor dintâiu și de pedeapsa lor. Ei bine dacă vre-o dată ai gândit asupra împlinirii acesteia, a fost cu neputință să nu bagi de samă, că de la aceia poftesc Dumnezeu mărturisirea, și că numai atunci îi pedepsește, când nu vrea să-și descopere păcatul. Tot asemenea face Dumnezeu și cu Kain, întâiu îl întrebă de ce s'a umplut de mânia, și când la întrebarea aceasta nu mărturisește ura înotriva fratelui, ci merge mai departe

și omoră pe fratele. Dumnezeu nu-l judecă până atunci, până când nici la întrebarea: „Unde este fratele tău“ nu tăgăduiește mărturisirea lui Dumnezeu. Asta e destulă dovadă fiule! că Dumnezeu a lăsat mărturisirea și o poftescă și pedepsește pe cel ce nu o plinește.

„Introducînd Dumnezeu mărturisirea cu omul cel dintâiu, nici n'a lăsat să iasă din omenime, ci a dat-o ca poruncă, pe lângă jertfa întregului neam omenesc prin Moise. „Și va mărturisi păcatul seü care l'a făcut.“ De aci vine că și în alte cărți ale s. Scripturii din legea veche e recomandată mărturisirea ca mijlocul prin care numai se poate dobândi iertarea păcatelor. Așa la Pilde cetim: Cine își ascunde păcatele nu se mântuiește, iar cel ce își spune păcatele și le părăsește câștigă iertare.“

„Pentru aceea vedem pe unii judei, ba chiar și poporul întreg, că se folosesc de ea pentru a dobândi iertarea; așa David profetul zice: „Mi-am descoperit ție păcatele și violența n'am ascuns-o... Și tu ai iertat răutatea păcatului mieu.“ Când poporul iudevesc e pedepsit cu serpi mușcători, ei merg la un om, la Moise și i-se mărturisește așa: „Am păcătuit că am vorbit în contra lui Dumnezeu și a ta.“ Pe timpul judecătorilor, când trimite neamuri străine asupra lor, ei strigă mărturisindu-și păcatul. Păcătuit-am, fă cu noi câte îți plac ție!“

„Daniil profetul zice: „M'am rugat către Domnul Dumnezeu al mieu, și m'am mărturisit.“

„Alt cum cum-că mărturisirea a fost folosită de iudei, ști și tu, că dora numai nu vei tăgădui, că n'ai auzit cum spune spre es.: că mergeau la sf. Ioan botezătorul ținuturi întregi și își mărturiseau păcatele. Instituțiunea acesta dl Christos a împlinit-o dând apostolilor în ziua învierii puterea de a lega și deslega. Puterea acesta a fost înlegătură cu mărturisirea, lăsată în legea veche, pentru aceea vedem că apostolii își și mărturisește. Așa ni-se spune că fiind s. apostol Pavel în Efes, creștinii mergeau la dînsul și își mărturiseau păcatele. Asemenea a făcut și s. părinți urmași mai aproape a s. apostoli, despre ce te poți convinge din scrierile sf. Părinți.“

„Dar acesta nici nu-i de lipsă să ți-o dovedesc, din ce oră ți-am dovedit că a lăsat-o Dumnezeu, a întărit-o Domnul Christos, cred că nu vei mai zice că nu-i de origine dumnezească.“

„Dar scumpul mieu, ca se crezi tu acesta nici n'ai fost de lipsă dovedile ce ți-le-am dus, căci despre așezarea mărturisirii prin Dumnezeu cea mai bună dovadă e inima noastră.“

„Nu vei tăgădui scumpul mieu, că e greutate, ce nu o poate purta inima omului ținerea în taină a păcatului, de ce? pentru că așa-i făcută inima noastră, cât se arunce afară păcatul prin descoperire, ca și pân-tecele bucatele, cari nu-i sufer.“

(Va urma.)

Considerațiuni.

(Continuare.)

V.

Nu cred să fie un serios, care cetind cartea Dni Dr. Bunea: „Petru Paul Aron și Dionisiu Novacoviciu“ să nu se oprească cu durere asupra reflexiunilor ce le face autorul, după ce descrie desbinarea nefericită a Românilor în două biserici, că chiar atunci, când din împrejurările politice favorabile, Românii punând umăr la umăr, ar fi putut să-și elupte, poate mai ușor ca ori când, o independență politică, ori mai bine: câștigarea acelor și drepturi politice pe cari le aveau cele trei națiuni; chiar atunci prin intriga străinilor, se nimicește și o mare parte din ceea ce am câștigat, începându-se aceea nefericită luptă dintre frați.

Se va opri de sigur cu durere asupra acestor constatări ori ce român adevărat, dar durerea vine și trece, și dacă durerea asta n'are efecte mai adânci, nu ți-a deșteptat anumite gânduri cari să rămână — la vre-o câte va zile, sau la o săptămână o dai cu totul uitării.

Și izvorul multor gânduri sănătoase, cari se rămână cu noi, să ne învețe, să ne povețească, sînt acelea reflexii.

Omni de la natura sa e egoist și nu altruist, înțeleg aici egoismul ca tendință naturală și nu ca păcat căci aceasta din urmă se naște numai prin întrebuintarea neiertată a acelei tendințe.

Aceasta e o însușire, o proprietate comună tuturor ființelor create, o aflăm de o potrivă în ființele neorganice, în organice, simptome și înțelegătoare.

E o lege aceasta care ținteste direct la conservarea individului, în scara creaturilor până la om fără conștiința subiectului — minerale, plante. — ori cel puțin fără conștiința împreună cu cunoașterea cauzei și ținstei — ceea ce înseamnă e conștiință adevărată, — cum e la animale.

Și nu putem de cât să admirăm înțelepciunea aceea, care, deși a dat tuturor ființelor însușirea mai sus pomenită, — un fel de separatism, — totuși știe să povățuească și să le țină în aceea perfectă, minunată armonie, care o găsim în întregul univers, și care ne cauzează celea mai curate plăceri, când o considerăm.

Dar după cum fie care om înainte de toate e egoist, — în sensul declarat mai sus — tot asemenea o societate, mai mulți oameni la oaltă — fie familie sau popor, — ținteste înainte de toate spre conservarea, binele, întărirea și fericirea sa.

Când individul într-o societate apără drepturile aceleia, s-ar părea că muncește pentru binele altuia, a societății, — dar în esență lucră pentru sine, căci corporațiunea respectivă drepturile sale le reprezintă.

De aici vine, că atunci când drepturile, binele, fericirea, ținta unei societăți e în pericol, toți membrii să interesează de depărtarea răului.

Așa stă treaba și cu popoarele din lume, cari chiar din faptul, că tendința asta de conservare proprie e naturală, așa dară

dată de însuși Dumnezeu, — au datorința, dreptul de a rămănea așa cum sunt, necontopindu-se unele într'altele.

De aici însă nu urmează că ar fi deschisă posibilitatea diferitelor relații dintre popoare. Din potrivă: După cum în lumea existentă afară de om, deși fie care ființă își are tendința sa proprie, dar totuși sunt ordinate așa ca să fie în relație unele cu altele, și încă relația asta să fie armonia cea mai deplină. — tot așa popoarele, din însăși legea generală a ordinii, a armoniei, nu numai pot, ci trebuie să vină în relație unele cu altele, iar relațiunile acestea trebuie să fie de așa, în cât rămânând neștirbite drepturile și țintele fie căruia, să se sfătuească, să se ajute, să se îmbească împreună. Legea generală a armoniei numai în chipul acesta se poate valida și la om, și ar trebui să se manifesteze și aci, fiind lege universală.

Năcazul e aicea, că pe când în Univers, în „macro-cosmos“, după cum însăși tendința spre conservarea individului, așa și tendința spre armonie, și chiar felul hotărât al acestei tendințe e stabilit de însuși Dumnezeu, — și prin urmare armonia e necesară, dar fără răsplată pentru factorii ei, — până atunci la om, deși e naturală, așa dar de la Dumnezeu, tendința spre conservarea individului, și tendința spre armonie, — într-un cât e de la natură ființă socială, — însăși felul acestei armonii, acestei sănătoase relații reciproce, nu e stabilit de Dumnezeu în mod necesar; stabilind unele limite din cari omul să nu poată ieși, — ci arătând căile, dându-i voință liberă l-a lăsat să lucre cum va voi.

(Va urma).

Ceștiuni liturgice.

La cercetarea ce se face în tractatul „Ceștiuni liturgice“ din prețuita foaie „Unirea“ Nrul 17 a. c., de a se comunica: ce se înțelege sub „prohodul cu saraucuste“, „ce e sărindariul și cununa anului,“ — ca unul care la tractatul „Liturgia în părseimi“ apărut tot în „Unirea“ din părseimile anului trecut 1903, a cărui urmare e tractatul present, dorind lumină, mi-am conces a face unele modeste observări, tot din acel motiv, să mi-se conceedă a comunica acum, că azi în acestea părți oamenii nostri „prohod cu saraucuste“ numesc ceremonialul înmormântării oamenilor deplin vrâstnici, cu procesiunea până la mormânt, în decursul căreia făcându-se 12 stări să cetesc 12 evanghelii, între cari să ceteste la mormânt evanghelia de toți știută alni Lazar, înțelegându-se că predica scoasă din viața mortului și iertățiunile după relațiunile vieții să nu lipsască.

Firește că aceasta e o numire greșită de oare ce e știut de toți din bătrâni că „sărăcustă“ să numesc 7 liturgii îndeplinite în 7 zile următoare, imediat una după alta fără considerare că întrevin ori nu între ele una sau mai multe zile festive. Cine vrea să i-se facă saraucustă — dacă e scrupulos — caută timpul să fie numai Dumineca zi festivă, care nu se poate încunjuța.

Tot așa stăm și cu sărindariul, care nu e altceva de cât 40 liturgii îndeplinite în 40 zile următoare imediat una după alta fără considerarea zilelor festive cari întrevin. Cei ce fac sărindariul așa prestează prescurile

și vinul necesar fără nici un dubiu cu respect la zilele festive că doară sărindariul n'ar fi complet; iar noi preoții așa servim.

Despre „cununa anului“ zice-se că o poartă acela care în toate Duminecile și sărbătorile unui an prestează prescurile și vinul necesar la îndeplinirea sacrificiului liturgic. De cununa anului să ține ca — în unele locuri la o jumătate de an iar în altele la trei luni, ori și mai des — preotul să facă respectivului purtătorin sfințirea casei, pe lângă, ori fără onorar, după împrejurări.

Referitoriu la acestea ceștiuni așa avea de zis încă ceva; dar noi preoții de la sate nu suntem în stare a-ne pune ideile pe hârtie în fuga condeiului. În mijlocul multii farilor agende cari ne muncesc mintea tot-de-una, știința noastră e asemenea unui bazar mic disordinat, din care dacă vrei să alegi ceva ai lipsă de timp. Noi fiind agronomi ordinari și specialiști, medici sufletești și trupești, veterinari, judecători advocați, geometri și tot de ce au lipsă parochieni, ca unii cari suntem teologi dogmatici, moralisti, esegeți ritualiști când vrem a-ne espune părerea, ca ideile răsiete amestecate cu atâtea ocupațiuni să le prindem, să le ordinăm, să le putem întrupa în cuvinte și construcțiuni, avem lipsă de mai multe zile și săptămâni. Din astă cauză acum numai atâtea pot să comunice. Cu altă ocaziune însă voi spune și ce mai am de zis în această ceștiune.

Băla 1 Mai 1904.

Al. Barbulescu.

BIBLIOTECA UNIREI.)*

1. **Benhur** sau zilele lui Mesia, de Lewis Wallace, 2 v. 2-90
2. **M. Eminescu**. Studiū critic —90
3. **Câte-va momente** din începuturile bisericei rom. de C. Auner —20
4. **Nume de familie** la români din Ungaria, de A. Viciu. —12
5. **Din viața lui I. Micul** de M. Străjan —16
6. **Albertina**. Povestire de Dr. V. Bojor. —30
7. **Ceștiuni din dreptul bis. unite** p. I. II. 3-40

Posta Redacțiunii.

G. H. Dacă ar rămănea oare răspunsul, nu crezi, că ar fi mai bine? Eu așa gândesc.

M. P. „Răsunetul“ privește un „sunet“, pe care partea cea mai mare cetitorilor nostri nu-l cunosc. Ar trebui refăcut și noi chiar acum nu dispunem de timp.

I. A. „Articolul“ trimis nu e de nici un interes pentru noi, de cât doară pentru a se vesti maliția unor persoane cu totul neînșănate. Și pentru astă ar fi pagubă să mai ocupe spațiul așa de prețios al foii.

A. B. și P. N. Răspunsurile la ceștiunile liturgice vor urma pe rând.

*) Aceia, cari vor comanda de odată toți 7 Nrul, îi primesc cu 5-50 cor. în loc de 7-98 cor.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

Răcunoscute ca cele mai bune

Pluguri de oțel,

Grape tăvăluguri,

Mașine de sămănat Agricolă

Mașine de cosit, sistem american,

pentru iarbă, trifoi și grâu

Greble de fin, otavă și seceriș,

Presse de paie și de fin

Presse Hydraulice,

Presse de pome, stropitori de struguri și plante.

Aparate pentru uscarea

pómelor și a legumelor,

se pregătesc după construcția cea mai nouă premiata, și le spedéză

PH. MAYFARTH & C-nie.

Fabrică de mașini economice, turnătoare de fier și pluguri.

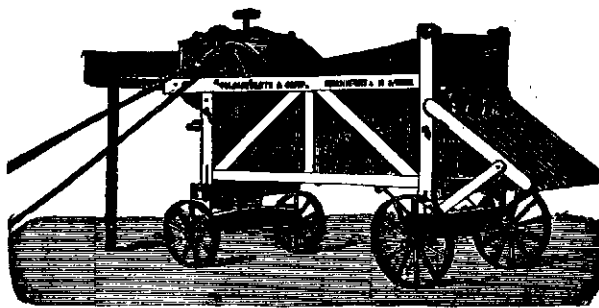
Fundat în 1872 Wiena II, strada Tabor Nr. 71. **cu 900 lucrători.**

Premiate cu preste 500 medalii de aur și argint.

21 (5-10)

La cerere se trimite catalog gratis și franco.

Se caută vândători și agenți.

Jug pentru vitele de lucru,

Mașină de curățit bucatele, triere, mașină de frecat cucuruz,

Mașine de tăiat nutrețul,

Mașină de tăiat napil, mără de urinală.

Locomotive, casse, cupțore,

pumpe rotative,

tot felul de mașine pentru economie,

La espozitiunea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și fabrica de scaune de fer
— pentru clopote a lui —

Antoniou Novotny

— în Timișoara-Fabrie —

(22) 5-52

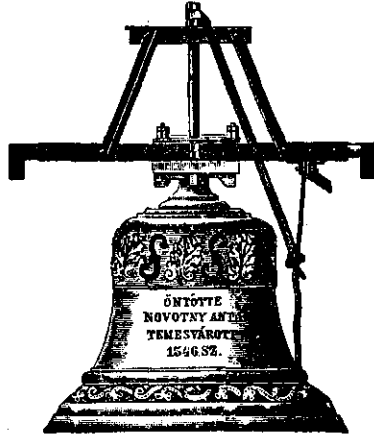

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nouă a clopotelor stricate, mai de parte spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provădate cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, în

data ce clopotele sint bătute de o lature prin aceea ce sint mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

— clopotele găurite —

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sint provădate în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea aș un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, de cât cele de sistem vechi, așa, că un clopot patentat de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechi. Mai de parte se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de tóce de metal.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

A V I S !

Am onóre a aduce la cunos-
cința P. T. Public că în atelierul
mieú de tinicherie se pregătesc,
conform cerințelor timpului de azi,
tot soiul de lucruri în această
branză, și anume: tot felul de
lucruri de tinichia (badog) aco-
perisuri din tinichia dublă
cu aprobarea comisiei de
edificare, cade de scaldat,
precum: și tot felul de lu-
cruri pentru culină.

Să face arent O. Public cu
deosebire la repararea stropi-
torelor de peronosporă.

Comandele și reparaturile din
provincia se esecută iute și bine.

A se adresa la

Ignat Ebel
tinichigiú în Blaș.

20 (3-3)

Senegin contra tusei, răgușelii,
durerii de piept, officei,
tusei măgărești, catarului astmei, greu-
tății de respirat, lungórei și tusei sôci.
Vindecă sigur și repede. Prețul 1 cor.
20 fl. și 2 cor.

Capsic unsóre. Contra durerii
de óse, podagreii, reumatismului, réce-
lelor, durerilor de cap, dinți și nervi,
precum și scrintiturilor. Cele mai îm-
betrânite bóle le vindecă. Prețul 1 cor.
20 fl. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de
stomac, precum lipsa de apetit, mis-
tuirea rea, catarul și aprinderea de
stomach, greața și vomarea, sgârciurile
cele mai grele. Leac sigur. Folosesc și la
curățirea sângelui. Prețul 1.20 și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent
pentru curățirea sângelui la sífilis, mor-
burile tineretelor 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Închiderea scau-
nului e cauza diferitelor morburi, pecum
palpitarea de inimă, ameteii, dureri de
cap și altele. Decí cine suferé de în-
cheierea scaunului numai de cât se co-
mandeze Laxbonbons zacharele purgative,
plăcute și dulci la luat. Pețul 1 cor.

Chemicalé, drogúe, legături și bandagerie
chirurgice. Instrucție pentru prepararea dife-
ritelor vinarsuri, liqueruri, rum și altele. Teuri
russice, Parfumuri, săpunuri, crem escelent
pentru față și mâni. Articoli cosmetice, oleú
pentru pér. Esență pentru picatul și întărirea
părului. Apa de gură și dinți pe cum și prav.
Orí ce fel de articlu din branșă. Tóte fórte
leftine. Faceți întrebare și Vê veți convinge.

Cornel Demeter,
apotecar în Békás-Magyar, 41 Bpest mellétt).
12 (10-?)

Cruce sau stea dublă

electro-
magnetică

D. R. G. M. Nr. 88503.

Vindecă și inviorează pe lângă garanță:
reumă, astmă, (respirație grea), insomnie
vijeirea urechilor, auzirea grea, epilepsie,
nervositate, neapetit, gălbinare, durere
de dinți, durere de cap, impotentă, in-
fluență, precum și ori-ce morb de nervi.
Morbosul, care nu se vindecă în timp de
45 de zile folosind aparatul de sub Nrul
88503, își reprimește banii numai decát.
Acolo unde n'a folosit nici un medicament,
cercați aparatul meu; sum convins despre
sigurul meu aparat.

Prețul aparatului mare e cor. 6. —
e de aplicat la morburii vechi.

Prețul aparatului mic e cor. 4. —
e de aplicat la morburii mai ușóre.

Spediția centrală de vânzare îl trimite
în țară și străinătate cu rambursă, sau
dacă banii se trimit înainte.

SCHIFFER D. SÁNDOR

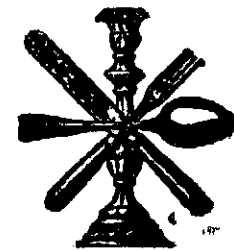
BUDAPEST, VIII, strada Bezerédy Nr. 3.

16 (9-52)

Gratuit:

o cumpănă de casă și o mașină de fier.

Din cauza imbulzelei prea mari a marfel
trimit în totă lumea renumita și de totă lumea
plăcuta marfă din argintul de Mexico, și anume:

6 lingurițe, 6 furculițe,
6 linguri de masă, 12
lingurițe de cafea, 6 cu-
țițe de desert, 6 furcu-
lițe de desert, 1 lingură
pentru supă, 1 lingură
pentru lapte, 2 luminări
elegante pentru salon,
tóte din argint de Mexico,

total 46 bucăți numai 6 fl. 50 cr.

Afară de acestea fie-care cumpărător pri-
mesce ca dar, și pe lângă garanță

o cumpănă de casă de o putere
de 12 1/2 kgr.

Argintul de Mexico este un metal alb (și din-
lăuntru) despre calitatea căruia primesc garanța
pe 25 ani. Spedițiunea se face ori prin rambursă
ori prin trimiterea banilor înainte.

SCHIFFER D. SÁNDOR,
BUDAPEST, VIII, strada Bezerédy Nr. 3.

— Pentru 5 coróne —

trimit 4 1/2 chilo (vre-o 50 bucăți), bun și fin

⊙ Săpun de toaletă ⊙

pregătit din: trandafir, lilié, viole, resedă,
jasmin, lăcrămióre.

Banii să se trimită înainte, ori se vor ridica
cu rambursă.

Alexandru D. Scheffer,
Budapesta, VIII, Bezerédy 3.